

POSTĘPOWANIE CYWILNE W SPRAWACH WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

Komentarz dla pełnomocników
procesowych i sędziów

redakcja naukowa Bartosz Karolczyk

Bartosz Karolczyk, Lena Marcinoska-Boulangé
Dawid Sierżant, Sylwia Stepaniuk, Marta Sznajder

POSTĘPOWANIE CYWILNE W SPRAWACH WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

Komentarz dla pełnomocników
procesowych i sędziów

redakcja naukowa **Bartosz Karolczyk**

Bartosz Karolczyk, Lena Marcinowska-Boulangé
Dawid Sierżant, Sylwia Stepaniuk, Marta Sznajder

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 lipca 2021 r.

Wydawca

Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący

Adam Choiński

Opracowanie redakcyjne

Violet Design Wioletta Kowalska

Projekt okładek serii

Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Komentarze do poszczególnych artykułów napisali:

Bartosz Karolczyk: art. 479⁹¹, 479⁹², 479¹⁰⁶-479¹¹¹

Lena Marcinoska-Boulangé: art. 87-87², 479¹²⁹

Lena Marcinoska-Boulangé, Dawid Sierżant: art. 479⁹⁶-479¹⁰⁵

Dawid Sierżant: art. 479⁸⁹

Sylwia Stepaniuk, Dawid Sierżant: art. 479¹²²-479¹²⁸

Sylwia Stepaniuk, Marta Sznajder: art. 479¹¹²-479¹²¹

Marta Sznajder: art. 479⁹⁰, 479⁹³-479⁹⁵

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8246-149-7

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Wstęp	13
Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego	23
Część pierwsza Postępowanie rozpoznawcze	25
Księga pierwsza Proces	25
Tytuł IV Strony	25
Dział V Pełnomocnicy procesowi	27
Art. 87. [Rozszerzenie uprawnień rzeczników patentowych]	27
Art. 87 ¹ . [Przymus adwokacko-radcowski]	31
Art. 87 ² . [Przymus adwokacko-radcowsko-rzecznikowski]	31

WSTĘP

Znaczenie praw własności intelektualnej wzrasta wraz z postępowaniem globalnej gospodarki oraz zwiększaniem inwestycji w innowacje. Ten trend daje się zaobserwować na przykładzie szybko rosnącej liczby zgłoszeń przedmiotów własności intelektualnej (*Intellectual Property* – IP) oraz zarejestrowanych praw IP.

W 2014 r. (w porównaniu z 2013 r.) liczba zgłoszeń patentowych na całym świecie wzrosła o 4,5%, do około 2,7 mln, natomiast liczba znaków towarowych – do około 7,44 mln (wzrost o 6%). Więcej praw własności intelektualnej oznacza więcej związanych z nimi sporów. Większa liczba procesów sądowych nie tylko podnosi świadomość społeczną w kwestii znaczenia egzekwowania praw własności intelektualnej, ale także prowadzi do częstszych refleksji na temat wydajności, rzetelności i przewidywalności rozstrzygnięć takich procesów.

W Polsce w ostatnich latach obserwuje się wzrost liczby spraw IP¹. W 2018 r. przybyło spraw, zarówno cywilnych, jak i gospodarczych, dotyczących praw autorskich, praw własności przemysłowej oraz zwalczania nieuczciwej konkurencji. Szczególnie duży wzrost nastąpił w odniesieniu do spraw z zakresu prawa autorskiego. Łączny wpływ takich

¹ Zob. uzasadnienie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw z 4.12.2019 r., IX kadencja, druk sejm. nr 45, s. 2 i n., <https://orka.sejm.gov.pl/Druki9ka.nsf/0/FA7E1B1C4E10CEC8C12584C6003A5D00/%24File/45-uzas.docx> (dostęp: 3.05.2021 r.).

spraw był w 2018 r. największy od 2014 r. i o 29,7% większy niż w roku 2017².

W odpowiedzi na postulaty zgłaszane przez środowiska prawnicze oraz sędziowskie 5.01.2017 r. Minister Sprawiedliwości powołał Zespół do spraw opracowania koncepcji utworzenia sądów własności intelektualnej (Dz.Urz. Min. Spraw. poz. 1 ze zm.)³.

Dnia 3.12.2019 r. Rada Ministrów przyjęła nowelizację Kodeksu postępowania cywilnego przygotowaną przez Ministerstwo Sprawiedliwości, przewidującą rozpoznawanie spraw IP w specjalnie utworzonych wydziałach oraz w ramach postępowania odrębnego. Nowelizacja ta została uchwalona 13.02.2020 r. i weszła w życie 1.07.2020 r.

Działania rodzimego legislatora wpisują się w szerszy trend, który w ostatnich latach można zaobserwować w systemach prawnych innych państw. Jest nim dążenie do specjalizacji lub centralizacji obsługi sporów dotyczących własności intelektualnej przez tworzenie przeznaczonych do tego jednostek. Celem tych zmian jest zwiększenie specjalizacji sądowej w kwestiach związanych z własnością intelektualną, promowanie spójności i przewidywalności zapadających rozstrzygnięć oraz zmniejszenie ryzyka błędów. Takimi wyspecjalizowanymi jednostkami mogą być trybunały, sądy albo stałe wydziały (izby) w sądzie cywilnym, handlowym lub organie administracyjnym. Jednostki takie posiadają wyłączną kompetencję do rozpoznawania wszelkich sporów dotyczących IP lub spraw określonego rodzaju.

Problem wyspecjalizowania w zakresie spraw IP odnosi się w największej mierze do postępowań dotyczących naruszenia i unieważnienia praw własności intelektualnej. Sprawy związane z rejestracją praw własności intelektualnej od wielu lat należą bowiem do wyłącznej kompetencji

² Zob. uzasadnienie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego..., IX kadencja, druk sejm. nr 45, s. 38.

³ Zespół został zniesiony z dniem 9.08.2019 r. zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z 8.08.2019 r. (Dz.Urz. Min. Spraw. poz. 170).

odpowiednich organów administracyjnych (np. Urząd Patentowy RP, Europejski Urząd Patentowy, Urząd Patentów i Znaków Towarowych USA). Analogiczna sytuacja dotyczy spraw związanych np. z wyceną praw IP czy też ich zbiorowym zarządem. W zakresie praw autorskich w Polsce takimi sprawami zajmuje się Komisja Prawa Autorskiego.

Kategorie jednostek upoważnionych do rozstrzygania spraw IP oraz zakres ich kompetencji różnią się od siebie w zależności od jurysdykcji. W niektórych państwach (Chiny, Japonia, Rosja) jednostkom takim przyznano kompetencję do rozwiązywania sporów zarówno administracyjnych, jak i cywilnych. W innych krajach delegowane sprawy mogą mieć charakter wyłącznie cywilny lub wyłącznie administracyjny. Tak jest również w Polsce. Organem posiadającym kompetencję wyłączną do rozpoznawania spraw IP o charakterze administracyjnym jest Urząd Patentowy RP. W przeszłości Urząd Patentowy uprawniony był jednak także do rozstrzygania spraw o charakterze cywilnym, takich jak sprawy o ustalenie, że dana działalność produkcyjna nie jest objęta określonym patentem⁴.

Specjalne sądy powołane do rozpoznawania spraw IP zostały ustanowione m.in. w Niemczech, Wielkiej Brytanii i Szwajcarii. Najdłuższą historię ma niemiecki sąd do spraw patentowych powstały na mocy ustawy z 23.03.1961 r. Sąd ten (z siedzibą w Monachium) rozpoznaje także sprawy dotyczące innych praw IP, takich jak znaki towarowe.

Federalny Sąd Patentowy (Bundespatentgericht) orzeka w sprawach odwołań od decyzji wydanych przez niemiecki Urząd Patentów i Znaków Towarowych. Sąd ten jest właściwy również w sprawach o unieważnienie krajowych patentów niemieckich i patentów europejskich ważnych w Republice Federalnej Niemiec. Oprócz tego orzeka w sprawach powództw związanych z licencjami przymusowymi czy też w sprawach odwołań od decyzji wydanych przez komitety odwoławcze Federalnego Urzędu

⁴ Zob. art. 19 nieobowiązującej już ustawy z 19.10.1972 r. o wynalazczości (Dz.U. Nr 43, poz. 272 ze zm.).

Ochrony Odmian Roślin. Nie ma jednak kompetencji w zakresie sporów dotyczących naruszenia praw własności przemysłowej – należą one do właściwości sądów powszechnych (cywilnych). Szczególną cechą Federalnego Sądu Patentowego jest to, że w jego składach zasiadają zarówno prawnicy, jak i sędziowie posiadający kwalifikacje techniczne. Podobnie jak sędziowie o wykształceniu prawniczym eksperci techniczni są sędziami mianowanymi, ze wszystkimi prawami i obowiązkami zawodowego sędziego. Sędziowie posiadający kwalifikacje techniczne uczestniczą we wszystkich postępowaniach dotyczących (przynajmniej częściowo) zagadnień technicznych, np. w postępowaniach dotyczących udzielenia lub unieważnienia patentu lub w postępowaniach w sprawie unieważnienia wzorów użytkowych. Natomiast w postępowaniach dotyczących znaków towarowych w skład komisji orzekających wchodzi wyłącznie członkowie posiadający kwalifikacje prawne. Sprawy dotyczące naruszenia patentu rozpoznawane są w dwunastu sądach okręgowych, spośród których szczególne znaczenie (ze względu na liczbę rozpoznawanych spraw) mają sądy w Düsseldorfie, Monachium i Mannheim. W sądach tych utworzono oddzielnie wydziały patentowe, a w składach orzekających zasiadają sędziowie, którzy zajmują się wyłącznie lub prawie wyłącznie sprawami patentowymi. To wszystko przekłada się na szybkość postępowania oraz jakość wydawanych rozstrzygnięć.

W Wielkiej Brytanii od lat 80. funkcjonuje Sąd ds. Patentów, który stanowi część Chancery Division angielskiego High Court of Justice. W sądzie tym rozpoznawane są sprawy dotyczące patentów, wzorów przemysłowych oraz odmian roślin, a także odwołania od decyzji wydawanych przez Comptroller General of Patents. Pierwszym sędzią wyspecjalizowanym w sprawach patentów był George H. Lloyd-Jacob, powołany na urząd w 1950 r. Sąd ds. Patentów został utworzony w 1980 r. na mocy art. 96 Patents Act z 1977 r., który następnie został uchylony i zastąpiony art. 60 ustawy o sądach powszechnych z 1981 r. W Sądzie ds. Patentów zasiadają wyznaczeni sędziowie Wydziału Chancery High Court.

Szwajcarski Federalny Sąd Patentowy został powołany ustawą z 20.03.2009 r. o Federalnym Sądzie Patentowym. Posiada on wyłączną jurysdykcję w sprawach cywilnych dotyczących zarówno ważności,

jak i naruszenia patentów. Odwołania od decyzji Federalnego Sądu Patentowego rozpatrywane są przez Federalny Sąd Najwyższy. Federalny Sąd Patentowy rozpoczął działalność 1.01.2012 r.

Za wschodnią granicą Polski w 2011 r. ustanowiono system sądów arbitrażowych ds. praw własności intelektualnej oraz Sąd ds. Własności Intelektualnej funkcjonujący w Rosji. Natomiast na Ukrainie w 2017 r. przyjęto przepisy wprowadzające specjalny sąd ds. własności intelektualnej⁵.

Przegląd wyspecjalizowanych instytucji utworzonych w celu rozpoznawania spraw własności intelektualnej nie będzie kompletny bez wzmianki o Jednolitym Sądzie Patentowym. Sąd ten tworzony jest na podstawie umowy międzynarodowej – porozumienia z 19.02.2013 r. w sprawie Jednolitego Sądu Patentowego (dalej: porozumienie JSP). Został on przewidziany do rozpoznawania spraw o naruszenie oraz unieważnienie patentów europejskich o jednolitym skutku, jak również tzw. klasycznych patentów europejskich oraz dodatkowych praw ochronnych udzielonych do tych patentów (właściwość wyłączna).

Ratyfikacja porozumienia JSP będzie skutkować wyłączeniem spraw dotyczących tych praw wyłącznych z jurysdykcji sądów polskich oraz ze stosowania prawa polskiego. Jednolity skutek patentów europejskich ma wyrażać się w ich automatycznej skuteczności na obszarach państw członkowskich Unii Europejskiej uczestniczących w systemie jednolitej ochrony patentowej (tzn. bez konieczności tzw. walidowania patentu w danym państwie, jak ma to miejsce obecnie w przypadku „klasycznego” patentu europejskiego).

⁵ Zob. ocenę skutków regulacji dla projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, nr druku w wykazie prac: UC 162 z 26.11.2019 r., s. 9, <https://archiwum.bip.kprm.gov.pl/kpr/form/r99762628327570,Projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy-Kodeks-postepowania-cywilnego-oraz-niektorych-in.html> (dostęp: 3.05.2021 r.).

Losy zarówno jednolitej ochrony patentowej, jak i Jednolitego Sądu Patentowego są obecnie niepewne. Niezbędnym składnikiem całego systemu jednolitej ochrony patentowej miał być udział Wielkiej Brytanii⁶. Od 1.02.2020 r. Wielka Brytania nie jest już członkiem Unii Europejskiej. Komplikuje to możliwość jej uczestniczenia w tym systemie⁷, niezależnie jednak od tego przestała być nim w ogóle zainteresowana⁸. Nie jest to równoznaczne z całkowitym fiaskiem przewidywanego systemu, ale z pewnością będzie wymagać wprowadzenia zmian w przepisach porozumienia JSP oraz opóźni jego ewentualne wejście w życie.

Również w Niemczech (których udział jest niezbędny do uruchomienia JSP) proces ratyfikacji porozumienia przebiega w sposób co najmniej trudny. Niemiecki Federalny Sąd Konstytucyjny stwierdził 13.02.2020 r., że akt ratyfikujący porozumienie JSP⁹ jest sprzeczny z niemiecką Konstytucją ze względu na brak uchwalenia go wymaganą większością 2/3 głosów. W czerwcu 2020 r. niemiecki rząd wprowadził do parlamentu nowy projekt ratyfikujący umowę, tym razem przy założeniu wymaganej większości dwóch trzecich głosów. Na początku lipca 2020 r. projekt był na etapie konsultacji w organizacjach zawodowych i innych instytucjach. W mediach sygnalizowano jednak dalsze problemy w zakresie zgodności porozumienia JSP z niemiecką Konstytucją oraz zapowiadano wniesienie kolejnych skarg konstytucyjnych¹⁰. Pod koniec 2020 r. niemieckie organy ustawodawcze: Bundestag i Bundesrat, ponownie zatwierdziły ratyfikację

⁶ Zgodnie z art. 89 ust. 1 porozumienia JSP ratyfikowanie go przez Wielką Brytanię jest niezbędnym warunkiem wejścia porozumienia w życie.

⁷ Np. ze względu na konieczność zmiany porozumienia JSP w taki sposób, aby umożliwić uczestniczenie w nim państwa niebędącego członkiem Unii Europejskiej.

⁸ Rzecznik brytyjskiego rządu wyjaśnił, że Wielka Brytania nie będzie się starać o udział w systemie patentu o jednolitym skutku oraz Jednolitym Sądzie Patentowym, gdyż sąd ten ma stosować prawo unijne oraz podlegać Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej, a to pozostaje w sprzeczności z celami Wielkiej Brytanii, zakładającymi pozostanie niezależnym i suwerennym państwem, zob. np. <https://www.iam-media.com/law-policy/uk-no-upc> (27.02.2020 r.). W dniu 20.07.2020 r. Wielka Brytania formalnie wycofała ratyfikację porozumienia JSP.

⁹ Uchwalony 10.03.2017 r. przez Bundestag oraz 31.03.2017 r. przez Bundesrat.

¹⁰ Zob. http://patentblog.kluweriplaw.com/2020/06/12/new-draft-bill-presented-in-germany-for-ratification-of-the-upca/?doing_wp_cron=1594458026.0151329040527343750000 (dostęp: 3.05.2021 r.).

USTAWA

z dnia 17 listopada 1964 r.

Kodeks postępowania cywilnego

(tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 1575; zm.: Dz.U. z 2020 r.
poz. 1578; z 2021 r. poz. 11, poz. 1090, poz. 1177)

(wyciąg)

CZĘŚĆ PIERWSZA

Postępowanie rozpoznawcze

KSIĘGA PIERWSZA

Proces

(...)

TYTUŁ IV

Strony

(...)

DZIAŁ V

Pełnomocnicy procesowi

(...)

Art. 87. [Rozszerzenie uprawnień rzeczników patentowych]

§ 1. Pełnomocnikiem może być adwokat lub radca prawny, w sprawach własności intelektualnej także rzecznik patentowy, a w sprawach restrukturyzacji i upadłości także osoba posiadająca licencję doradcy restrukturyzacyjnego, a ponadto osoba sprawująca zarząd majątkiem lub interesami strony oraz osoba pozostająca ze stroną w stałym stosunku zlecenia, jeżeli przedmiot sprawy wchodzi w zakres tego zlecenia, współuczestnik sporu, jak również małżonek, rodzeństwo, zstępni lub wstępni strony oraz osoby pozostające ze stroną w stosunku przysposobienia.

(...)

1. **Dotychczasowe uprawnienia rzeczników patentowych w postępowaniu cywilnym.** Do 1.07.2020 r. rzecznicy patentowi mogli reprezentować strony wyłącznie w postępowaniach w sprawach własności przemysłowej, a więc w sprawach, o których mowa w art. 1 ust. 1 i 2 p.w.p. Były to sprawy dotyczące wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych, topografii układów scalonych oraz projektów racjonalizatorskich. W innych sprawach dotyczących praw własności intelektualnej (np. praw autorskich, praw pokrewnych)

lub zasad uczciwej konkurencji udział rzecznika patentowego był co do zasady wyłączony.

2. Na gruncie takiego stanu prawnego wątpliwości budził udział rzeczników patentowych jako pełnomocników w sprawach, w których dochodziło do kumulacji podstaw ochrony prawnej¹, np. spraw łączących ochronę na podstawie któregoś z praw własności przemysłowej (np. wzór przemysłowy) z ochroną prawnoautorską lub opartą na ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Wątpliwości te każdorazowo oceniał sąd *ad casu*, z reguły dopuszczając udział rzeczników patentowych jako pełnomocników w takich mieszanych sprawach². Nowela z 13.02.2020 r., zgodnie z jej uzasadnieniem, miała rozproszyć wątpliwości dotyczące reprezentacji³ właśnie w sprawach, w których dochodzi do kumulacji podstaw ochrony prawnej. Rozszerzenie uprawnień rzeczników patentowych wprowadzone nowelą z 13.02.2020 r. ma jednak szerszy skutek. Nowela ta przyznaje rzecznikom patentowym uprawnienia do reprezentacji stron nie tylko w sprawach mieszanych, ale też w sprawach, w których kumulacja podstaw ochrony w ogóle nie zachodzi⁴, a więc które nie zawierają żadnego komponentu chronionego na podstawie własności przemysłowej.
3. **Rozszerzenie uprawnień rzeczników patentowych.** Od 1.07.2020 r. rzecznicy patentowi mogą reprezentować strony w rozszerzonej puli spraw, tj. we wszystkich sprawach własności intelektualnej w rozumieniu art. 479⁸⁹ § 1 k.p.c. (sprawy własności intelektualnej *sensu stricto*) i art. 479⁸⁹ § 2 k.p.c. (sprawy własności intelektualnej *sensu largo*), a więc

¹ Kumulacja podstaw prawnych lub wielość roszczeń opartych na różnych podstawach prawnych stanowią cechy charakterystyczne sporów z szeroko rozumianej dziedziny własności intelektualnej.

² Wyrazem tych wątpliwości jest powołana w uzasadnieniu nowelizacji uchwała z 26.07.2017 r., III CZP 26/17, OSNC 2018/4, poz. 37, w której Sąd Najwyższy wskazał, że w sprawie o mieszanym charakterze, której przedmiotem jest także roszczenie dotyczące naruszenia majątkowych praw autorskich do utworu, chronionego jednocześnie jako przedmiot własności przemysłowej, pełnomocnikiem procesowym może być także rzecznik patentowy.

³ Niewłaściwa reprezentacja niesie doniosłe konsekwencje, powodując nieważność postępowania (art. 379 pkt 2 k.p.c.).

⁴ Np. sprawy nieuczciwej konkurencji dotyczące wyłącznie ograniczania dostępu do rynku, sprawy obejmujące wyłącznie prawa autorskie lub pokrewne.

także w sprawach dotyczących praw autorskich i praw pokrewnych, baz danych, odmian roślin, zasad uczciwej konkurencji i w niektórych sprawach z zakresu dóbr osobistych. Warunkiem nie jest już występowanie kumulacji z prawem chronionym na podstawie Prawa własności przemysłowej.

4. Nowela zrównuje uprawnienia adwokatów, radców prawnych i rzeczników patentowych we wszystkich sprawach własności intelektualnej. Rzecznicy patentowi mogą reprezentować strony we wszystkich tego typu sprawach, we wszystkich instancjach, a także w postępowaniu przed Sądem Najwyższym (art. 87¹ § 1 k.p.c.).
5. Oczywiście rzecznicy patentowi nie mogą reprezentować stron w sprawach, które wykraczają poza definicję sprawy własności intelektualnej określoną w art. 479⁸⁹ § 1 i 2 k.p.c., a zatem np. w sprawach dóbr osobistych, które nie są wykorzystywane w celach komercyjnych, i dóbr osobistych niezwiązanych z działalnością naukową lub wynalazczą.
6. **Wstąpienie rzecznika patentowego do spraw wszczętych i niezakończonych w danej instancji lub przed Sądem Najwyższym przed 1.07.2020 r.** Nowela z 13.02.2020 r. nie rozstrzyga wprost, czy rzecznicy patentowi mogą wstąpić do spraw, w których dotychczas nie mieli uprawnień do reprezentacji, jeśli są one w toku, czy przeciwnie – mogą reprezentować strony wyłącznie w nowych postępowaniach, wszczynanych od 1.07.2020 r. w danej instancji lub przed Sądem Najwyższym. Kwestia ta, zwłaszcza w początkowym okresie po wejściu w życie noweli, może pozostawać aktualna.
7. Należy opowiedzieć się za niedopuszczalnością wstąpienia rzecznika patentowego do toczących się postępowań, w których dotychczas rzecznik patentowy nie mógł być pełnomocnikiem (np. wstąpienie do toczącej się sprawy dotyczącej wyłącznie praw autorskich). Przepis rozszerzający uprawnienia rzeczników patentowych nie został co prawda umieszczony w nowym dziale IVg (którego przepisów, zgodnie z art. 22 ust. 2 noweli z 13.02.2020 r., nie stosuje się w sprawach wszczętych i niezakończonych w danej instancji lub przed Sądem Najwyższym), ale w przepisach

ogólnych. Niemniej jednak pojęcie sprawy własności intelektualnej, w której rzecznik patentowy uzyskał nowe uprawnienia, zostało zdefiniowane właśnie w dziale IVg (art. 479⁸⁹ § 1 i 2 k.p.c.).

8. Ponadto zakres, w jakim rzecznik patentowy może być pełnomocnikiem w postępowaniu cywilnym, nie jest wyznaczony samodzielnie przez art. 87 § 1 k.p.c., ale przez art. 9 u.r.p.⁵ Zgodnie z nowo dodanym do niego pkt 1a rzecznik patentowy może występować w charakterze pełnomocnika również „w postępowaniu w sprawach własności intelektualnej innych niż sprawy własności przemysłowej”. Skoro w przepisie wskazano na reprezentację „w postępowaniu w sprawach własności intelektualnej”, to należy rozumieć, że chodzi jedynie o reprezentację w postępowaniach toczących się według przepisów nowego działu IVg. A tych nie stosuje się do spraw wszczętych i niezakończonych w danej instancji lub przed Sądem Najwyższym.
9. Oznacza to, że rzecznik patentowy będzie mógł włączyć się do takich spraw dopiero w kolejnej instancji (np. składając apelację, odpowiedź na apelację) lub w postępowaniu przed Sądem Najwyższym (np. składając skargę kasacyjną, odpowiedź na skargę kasacyjną).
10. **Ocena regulacji.** Można mieć wątpliwości, czy rozszerzenie uprawnień procesowych rzeczników patentowych na wszystkie sprawy własności intelektualnej, a nie tylko te, w których dochodzi do kumulacji podstaw ochrony z prawami własności przemysłowej, stanowi realizację postulatu wyrażonego w uzasadnieniu projektu noweli z 13.02.2020 r. Umożliwienie rzecznikom patentowym reprezentacji stron w tak szerokiej kategorii spraw to poza niewątpliwym sukcesem także wyzwanie dla tego samorządu. Z pewnością jednak rozszerzenie uprawnień rzeczników patentowych wypełnia postulat pewności prawa w kontekście skutków procesowych nieprawidłowego reprezentowania i z tego punktu widzenia należy ocenić je pozytywnie.

⁵ Ustawa z 11.04.2001 r. o rzecznikach patentowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 944 ze zm.).

Art. 87¹. [Przymus adwokacko-radcowski]

§ 1. W postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych, a w sprawach własności intelektualnej także przez rzeczników patentowych. Zastępstwo to dotyczy także czynności procesowych związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowanych przed sądem niższej instancji.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się w postępowaniu o zwolnienie od kosztów sądowych oraz o ustanowienie adwokata, radcy prawnego lub rzecznika patentowego oraz gdy stroną, jej organem, jej przedstawicielem ustawowym lub pełnomocnikiem jest sędzia, prokurator, notariusz albo profesor lub doktor habilitowany nauk prawnych, a także gdy stroną, jej organem lub jej przedstawicielem ustawowym jest adwokat, radca prawny lub radca Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, a w sprawach własności intelektualnej rzecznik patentowy.

§ 3. Przepisu § 1 nie stosuje się także wtedy, gdy zastępstwo procesowe Skarbu Państwa albo państwowej osoby prawnej jest wykonywane przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 87². [Przymus adwokacko-radcowsko-rzecznikowski]

§ 1. W postępowaniu w sprawach własności intelektualnej obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów, radców prawnych lub rzeczników patentowych. Przepisy art. 87¹ § 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się w postępowaniu, w którym wartość przedmiotu sporu nie przekracza dwudziestu tysięcy złotych.

§ 3. Sąd może zwolnić stronę, na wniosek lub z urzędu, z obowiązkowego zastępstwa przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego, jeżeli okoliczności, w tym stopień zawilości sprawy, nie uzasadniają obowiązkowego zastępstwa. Zwolnienie może nastąpić w każdym stanie sprawy, w tym także na wniosek strony złożony w piśmie procesowym.

§ 4. W sprawach związanych z ochroną praw własności przemysłowej pełnomocnikiem twórcy projektu wynalazczego może być również

Książka stanowi praktyczny przewodnik dla zawodowych pełnomocników i sędziów w zakresie postępowań przed wyspecjalizowanymi sądami własności intelektualnej.

Komentarz, przygotowany przez grupę praktyków z doświadczeniem procesowym w omawianej dziedzinie, problemowo analizuje kluczowe zmiany wprowadzone przez ustawę z 13 lutego 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, wprowadzającą postępowanie odrębne w sprawach własności intelektualnej.

W związku z ww. nowelizacją od 1 lipca 2020 r. sprawy te są rozpoznawane przez specjalnie powołane do tego wyspecjalizowane sądy w odrębnym postępowaniu cywilnym, w ramach którego przewidziano nowe instytucje procesowe i zmieniono niektóre z zasad dotychczas funkcjonujących w tego rodzaju sprawach.

Publikacja omawia sposób organizacji sądów ds. własności intelektualnej, przedstawiając jednocześnie odrębności nowego postępowania i zakres spraw, który jest nim objęty. Porusza także kwestie praktyczne dotyczące m.in. jego relacji z innymi rodzajami postępowań, w szczególności postępowaniem w sprawach gospodarczych.

W komentarzu zaprezentowano:

- instytucje procesowe mające zapewniać dostęp do informacji i dowodów w postępowaniach z zakresu własności intelektualnej, tj.: zabezpieczenie środków dowodowych, wyjawienie lub wydanie środka dowodowego i wezwanie do udzielenia informacji;
- nowe rodzaje powództw szczególnych w sprawach własności intelektualnej, tj. powództwo wzajemne dotyczące unieważnienia lub stwierdzenia wygaśnięcia prawa ochronnego na znak towarowy lub prawa z rejestracji wzoru przemysłowego oraz powództwo o ustalenie, że określone czynności faktyczne nie naruszają patentu, dodatkowego prawa ochronnego, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji.

Opracowanie zestawia nowo wprowadzane instytucje i środki z tymi już funkcjonującymi w polskim procesie cywilnym oraz innych krajach europejskich, wskazując na kwestie problemowe i aspekty praktyczne ich stosowania z punktu widzenia pełnomocnika procesowego. Uwzględnia ponadto wnioski płynące z analizy orzecznictwa wydanego przez tzw. sądy IP od lipca 2020 r., które autorzy uzyskali w ramach dostępu do informacji publicznej.

Książka jest przeznaczona przede wszystkim dla sędziów oraz prawników praktyków zajmujących się zagadnieniami własności intelektualnej, zwłaszcza w aspekcie procesowym.

9788382461497 W01P01

ISBN: 978-83-8246-149-7

9 788382 461497

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL